

Jordbrukarhushållens inkomster 2005

JO0903

I denna beskrivning redovisas först allmänna och legala uppgifter om undersökningen samt dess syfte och historik. Därefter redovisas undersökningens innehåll och tillförlitlighet samt hur den genomförs och hur man kan ta del av resultaten. Genom att klicka på en rubrik i innehållsförteckningen kommer man direkt till aktuellt avsnitt.

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
A Administrativa uppgifter	2
A.1 Ämnesområde.....	2
A.2 Statistikområde.....	2
A.3 SOS-klassificering.....	2
A.4 Statistikansvarig.....	2
A.5 Statistikproducent.....	2
A.6 Uppgiftsskyldighet.....	2
A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter	3
A.8 Gallringsföreskrifter	3
A.9 EU-reglering	3
A.10 Syfte och historik.....	3
A.11 Statistik användning.....	3
A.12 Uppläggning och genomförande.....	3
A.13 Internationell rapportering	3
A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar.....	4
B Kvalitetsdeklaration	4
B.0 Inledning	4
B.1 Innehåll	4
1.1 Statistiska målstorheter	4
B.2 Tillförlitlighet.....	6
2.1 Tillförlitlighet totalt	6
2.2 Osäkerhetskällor	6
2.3 Redovisning av osäkerhetsmått	7
B.3 Aktualitet	7
3.2 Framställningstid	7
3.3 Punktlighet	8
B.4 Jämförbarhet och sammanvändbarhet.....	8
4.1 Jämförbarhet över tiden	8
4.2 Jämförbarhet mellan grupper	9
4.3 Sammanvändbarhet med annan statistik	9
B.5 Tillgänglighet och förståelighet.....	9
5.1 Spridningsformer	9

5.2	Presentation	9
5.3	Dokumentation	9
5.4	Tillgång till primärmaterial	10
5.5	Upplysningstjänster	10

A Administrativa uppgifter

A.1 Ämnesområde

Ämnesområde: Jord- och skogsbruk, fiske

A.2 Statistikområde

Statistikområde: Jordbrukets ekonomi

A.3 SOS-klassificering

Tillhör (SOS) Ja

För undersökningar som ingår i Sveriges officiella statistik gäller särskilda regler när det gäller kvalitet och tillgänglighet, se Förordningen om den officiella statistiken (2001:100).

A.4 Statistikansvarig

Myndighet/organisation: Jordbruksverket
Postadress: 551 82 Jönköping
Besöksadress: Vallgatan 8
Kontaktperson: Ann-Marie Karlsson
Telefon: 036 - 15 59 33
Telefax:
E-post: fornamn.efternamn@sjv.se

A.5 Statistikproducent

Myndighet/organisation: Statistiska centralbyrån
Regioner och miljö, lantbruk
Postadress: 701 89 Örebro
Besöksadress: Klostergatan 23
Kontaktperson: Lars G. Persson
Telefon: 019 - 17 65 75
Telefax: 019 - 17 69 96
E-post: fornamn.initial.efternamn@scb.se

A.6 Uppgiftsskyldighet

Statistiken framställs enbart genom registerbearbetningar.

A.7 Sekretess och regler för behandling av personuppgifter

I myndigheternas särskilda verksamhet för framställning av statistik gäller sekretess enligt 9 kap. 4 § sekretesslagen (1980:100). Vid automatiserad behandling av personuppgifter gäller reglerna i personuppgiftslagen (1998:204). På statistikområdet finns dessutom särskilda regler för personuppgiftsbehandling i lagen (2001:99) och förordningen (2001:100) om den officiella statistiken.

A.8 Gallringsföreskrifter

Enligt beslut av Riksarkivet (RA) hösten 1999 skall ADB-register för Jordbrukarhushållens inkomster friställas när de inte längre behövs för statistikproduktion.

A.9 EU-reglering

Någon EU-reglering föreligger inte för denna statistik.

A.10 Syfte och historik

Undersökningens syfte är att dels belysa utvecklingen och sammansättningen av jordbrukarhushållens inkomster vid olika grupper av jordbruksföretag, dels att belysa utvecklingen av disponibel inkomst och dess sammansättning för jordbrukarhushåll och andra hushållsgrupper. Undersökningen har genomförts för vart år sedan inkomståret 1984 med undantag för inkomståren 1993 och 1994. Före 1984 ingick vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag i den dåvarande deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU). För inkomståren 1999 – 2001 baserades den svenska rapporteringen till Eurostats statistikgren IAHS (Income of the Agricultural Households Sector) på delvis samma underlag som Jordbrukarhushållens inkomster. Eurostats insamling av uppgifter till IAHS har sedan inkomståret 2002 tillfälligt upphört i avvaktan på en större översyn av undersökningen. En sådan utredning har nu genomförts och i slutet av 2007 ska man inom Eurostat ta ställning till hur man i framtiden ska undersöka hushållsinkomster för jordbrukare.

A.11 Statistikanvändning

Statistiken över jordbrukarhushållens inkomster används av branschorganisationer, enskilda företag, Sveriges lantbruksuniversitet, Livsmedelsekonomiska institutet och Jordbruksverket som underlag för jordbrukspolitiska ställningstaganden, ekonomiska bedömningar, kalkyler, prognoser och utredningar.

A.12 Uppläggning och genomförande

Uppgiftsinsamling/Mätning

Undersökningen baseras på en samkörning mellan statistikregistren Lantbrukets företagsregister (LBR) och Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT). För inkomståren 1999- 2001 gjordes även en bearbetning av variabler från IoT i den longitudinella individdatabasen LINDA för att ta fram statistik över jämförelsegrupper enligt IAHS krav.

A.13 Internationell rapportering

För inkomståren 1999 – 2001 baserades den svenska rapporteringen till Eurostats statistikgren IAHS (Income of the Agricultural Households Sector) på delvis samma underlag som Jordbrukarhushållens inkomster. Eurostats insamling av uppgifter till IAHS har sedan inkomståret 2002 tillfälligt upphört i avvaktan på en större översyn av undersökningen.

A.14 Planerade förändringar i kommande undersökningar

Om Eurostats översyn av IAHS medger kommer den svenska rapporteringen även framöver att baseras på en samkörning mellan LBR och IoT/LINDA. Några förändringar därutöver planeras för närvarande inte.

B Kvalitetsdeklaration

B.0 Inledning

Denna undersöknings syfte är att belysa utvecklingen och sammansättningen av jordbrukarhushållens inkomster vid olika grupper av företag. Denna statistik baseras på en samkörning mellan statistikregistren Lantbrukets företagsregister (LBR) och Inkomst- och Taxeringsregistret (IoT). Inkomståren 1999-2001 gjordes även en bearbetning av variabler från IoT i den longitudinella individ-databasen LINDA.

B.1 Innehåll

1.1 Statistiska målstorheter

Genomsnittliga hushållsinkomster och deras sammansättning i form av taxerade inkomster, avdrag samt positiva och negativa transfereringar.

1.1.1 Objekt och population

Populationen utgörs av samtliga jordbrukarhushåll i landet som driver jordbruksföretag med mer än 2,0 hektar åker. Dock ingår inte hushåll som driver företaget i aktiebolagsform.

Undersökningens registerpopulation består av jordbruksföretag i Lantbrukets företagsregister (LBR) 2005 vilket i sin tur till viss del bygger på Jordbruksverkets register för stödansökningar. Då reglerna för jordbruksstöden ändrats till 2005 har detta påverkat vissa resultat i undersökningen (se avsnitt 4.1).

1.1.2 Variabler

Ingående variabler framgår av nedanstående förteckning.

Antalsuppgifter

Antal brukare och maka/make – kvinnor
Antal brukare och maka/make – män
Antal hushållsmedlemmar
Antal hushåll
Antal hushållsmedlemmar per hushåll

Uppgifter om taxerade förvärvsinkomster m.m.

Taxerade förvärvsinkomster och avdrag m.m. samt nettoinkomst av närings-

verksamhet under det aktuella året

Inkomst av näringsverksamhet
Inkomst av tjänst
Därav pension m.m.
Sammanräknad förvärvsinkomst
Taxerad förvärvsinkomst
Beskattningsbar förvärvsinkomst
Redovisat överskott av näringsverksamhet
Överskott som kvittats mot tidigare års underskott
Totalt överskott av näringsverksamhet
Årets underskott av näringsverksamhet
Nettoinkomst av näringsverksamhet

Taxerade kapitalinkomster och kapitalutgifter

Positiv räntefördelning
Negativ räntefördelning
Räntefördelning netto
Överskott av kapital
Underskott av kapital
Nettoinkomst av kapital

Skatter

Allmän pensionsavgift
Skatt på förvärvsinkomster
Skatt på kapitalinkomster
Övriga skatter
Skattereduktioner
Skatter och allmän pensionsavgift

Hushållsinkomst före och efter transfereringar

Nettoförändring av expensionsmedel
Allmänna avdrag
Hushållsinkomst före skattefria positiva transfereringar och skatter m.m.
Skattefria positiva transfereringar
Övriga negativa transfereringar
Hushållsinkomst efter transfereringar

Därutöver ingår i observationsregistret ett antal icke publicerade resultatvariabler, bakgrundsvariabler och variabler som används för avstämningar.

1.1.3 Statistiska mått

Denna statistik innehåller i första hand skattningar av typen **medelvärden** men även av typen **totaler** efter gruppindelningar som beskrivs i avsnitt 1.1.4.

Storheter av typ **total**:

- Antal hushåll
- Antal hushållsmedlemmar

Storheter av typ **medelvärde**:

- Antal medlemmar per hushåll
- Hushållsinkomst (samt ingående taxerade inkomster och avdrag samt positiva

och negativa transfereringar)

1.1.4 Redovisningsgrupper

Uppgifter om antal hushåll och hushållsmedlemmar m.m. samt taxerade förvärvsinkomster m.m. redovisas för

- hela riket
- tre riksområden (RO)
- åtta storleksgrupper där storleken mäts i areal åker
- tio driftsinriktningar enligt den svenska typologin (samt småbruk fr.o.m. inkomståret 2005)
- fyra åldersgrupper
- län

1.1.5 Referenstider

Kalenderåret 2005

1.2. Fullständighet

-

B.2 Tillförlitlighet

2.1 Tillförlitlighet totalt

Resultaten för jordbrukarhushållen grundas på totalbearbetningar. Den väsentliga osäkerhetskällan består i att vid matchningen mellan två register mindre än en procent av brukarna i LBR inte har kunnat återfinnas i IoT.

2.2 Osäkerhetskällor

2.2.1 Urval

Denna undersökning är en totalundersökning.

2.2.2 Ramtäckning

Övertäckning och undertäckning av jordbrukarhushåll bedöms vara mycket liten varför effekten av dessa torde vara försumbar.

Då statistiken också indirekt i viss mån är beroende av vilka jordbrukare som finns i Jordbruksverkets stödregister har förändringar i reglerna för jordbruksstöd fått visst genomslag i undersökningens registerpopulation 2005 (se avsnitt 4.1).

2.2.3 Mätning

Uppgifterna baseras på SCB:s Inkomst- och Taxeringsregister, IoT, och några mätfel förekommer inte annat än då deklaraionsuppgifter är felaktiga eller ej kompletta. Totalt sett bedöms felaktigheterna i IoT som försumbara.

2.2.4 Svartsbortfall

Svartsbortfall förekommer inte. Däremot finns ett bortfall beroende på att vid matchning mellan två register något mindre än en procent av brukarna i LBR inte har kunnat återfinnas i IoT. Någon justering för detta bortfall har inte gjorts.

2.2.5 Bearbetning

Undersökningen är en samkörning mellan register vid SCB. Vissa s.k. outliers utesluts vid bearbetningen. Se sista stycket i avsnitt 2.2.6.

2.2.6 Modellantaganden

Vid definition av hushåll är regeln i RTB (Registret över totalbefolkningen) att två generationer som bor på samma fastighet förs till samma hushåll. För jordbrukarna blir antalet vuxna barn som förs till samma hushåll som föräldrarna överdrivet stort, eftersom det ofta finns mer än en bostad på jordbruksfastigheterna. Vid bearbetningen för jordbrukarhushållens inkomster har därför en schablon införts som innebär att barn i jordbrukarfamiljer ansetts ha eget hushåll från och med det år de fyllt 30 år. Detta är naturligtvis inte alltid fallet lika väl som en del barn under 30 år har eget hushåll på samma fastighet som föräldrarna. Denna schablonbehandling har ändå ansetts komma närmare de faktiska förhållandena än att helt gå på uppgiften i RTB.

Till och med inkomståret 1990 baserades undersökningen av jordbrukarnas nettointäkter m.m. till största delen på en sambearbetning av Deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU) och den totalräknade inkomststatistiken. Eftersom urvalet till DU var relativt litet kunde förekomsten i urvalet av enstaka företagare med extrema inkomster utanför jordbruket starkt snedvridda resultaten i enskilda grupper och omöjliggöra en jämförelse av utvecklingen mellan åren. För att begränsa sådan störande inverkan fördes företaget till gruppen juridiska personer och hushållen på dessa företag ingick inte i beräkningen av hushållsinkomster.

För att inte ändra den tidigare nivån i undersökningen har ungefär samma förfarande tillämpats även från och med 1991 när resultaten tas fram genom en totalundersökning. Gränsen för inkomster från annat än näringsverksamhet, är från och med inkomståret 1995 24 basbelopp, vilket motsvarade 945 600 kronor år 2005. Viss avgränsning görs också av företag med mycket extrema skattepliktiga tillgångar och/eller extremt stort underskott av näringsverksamhet (som då praktiskt taget undantagslöst härrör från annan verksamhet än jordbruk). Gränsen är i det förra fallet 200 basbelopp plus 0,25 basbelopp per standardtimme och i det senare fallet 24 basbelopp plus 0,02 basbelopp per standardtimme. För t.ex. ett företag med 1 000 standardtimmar innebär det att gränserna år 2005 är 17 730 000 kronor för skattepliktiga tillgångar och 1 733 600 kronor för underskott av näringsverksamhet.

2.3 Redovisning av osäkerhetsmått

Inga osäkerhetsmått redovisas.

B.3 Aktualitet

3.1 Frekvens

Årlig sedan 1984 med undantag för inkomståren 1993 och 1994, för vilka inga bearbetningar gjorts.

3.2 Framställningstid

Resultaten redovisas normalt i oktober, 22 månader efter inkomstårets utgång.

3.3 Punktlighet

Publicering sker enligt publiceringsplanen för serien Sveriges officiella statistik.

B.4 Jämförbarhet och sam användbarhet

4.1 Jämförbarhet över tiden

I samband med övergången från arealstöd till gårdsstöd år 2005 till följd av EU:s jordbruksreform ansökte betydligt fler jordbrukare än tidigare om stöd. Det innebar att ansökningar kom från jordbrukare som tidigare aldrig ansökt om stöd och därför inte funnits med i registret över de arealbaserade stöden. Det ökade antalet ansökningar om arealbaserat stöd 2005 ledde till ett ökat antal företag i LBR. Den totala åkerarealen har påverkats relativt litet, men i viss utsträckning har stöd sökts för arealer som ingen tidigare sökt stöd för. Förändringarna jämfört med tidigare år bör därför tolkas med försiktighet. De innebär inte att jordbruket förändrats på motsvarande sätt utan är också en följd av stödreglerna. Eftersom de tillkommande företagen var många men i regel små innebär det för Jordbrukarhushållens inkomster att inverkan på resultaten är störst för redovisningsgrupper där hushållen inte är indelade efter storlek (Hela riket, riksområden resp. åldersgrupper). Effekten är att jordbruksrelaterade variabler i dessa grupper uppvisar lägre värden än de annars skulle ha gjort, medan icke jordbruksrelaterade variabler i regel fått ökade värden. Indelningarna efter åkerareal resp. driftsinriktning påverkas däremot inte i någon större utsträckning. För variabeln Hushållsinkomst efter transfereringar har dessa effekter till stor del tagit ut varandra och inverkan av förändringarna i populationen är relativt liten.

Indelningen av jordbruksföretag i driftsinriktningar baseras på grödarealer och antal husdjur av olika slag vid jordbruksföretagen. Dessa uppgifter finns för alla jordbruksföretag åren 1999, 2000 och 2003. För mellanliggande och senare år finns uppgifter för ett urval av företag. Vid indelning i driftsinriktning för de företag där aktuella uppgifter saknas används senast tillgängliga uppgifter, vilket medför en viss eftersläpning i klassificeringen, som rättas till nästa gång en totalundersökning genomförs. Denna eftersläpning i klassificeringen under de mellanliggande åren kan förväntas ha en viss effekt även på de redovisade ekonomiska variablerna för dessa år. En följd av detta blir att en del av de förändringar som skett under de mellanliggande åren kommer till uttryck först det år då aktuella strukturuppgifter föreligger för samtliga jordbruksföretag.

Det från och med år 2000 förändrade sättet att producera Lantbruksregistret (LBR) har medfört att antalet redovisade brukare per företag minskat något samtidigt som andelen äldre brukare minskat kraftigt. Det senare gäller framför allt brukare som är 65 år och äldre. Effekten av dessa förändringar har uppskattats medföra att resultaten för hela riket för de flesta variabler ökat med 1 à 2 procent mellan 1999 och 2000. För överskott av kapital och nettoinkomst av kapital har inverkan haft en sänkande effekt på omkring 1 procent. För pensionsinkomsten slutligen beräknas att inverkan haft en sänkande effekt med hela 8 procent. Eftersom förändringen av andelen pensionärer, som orsakats av den förändrade sättet att producera LBR, varierar mellan olika redovisningsgrupper

bör förändringarna mellan 1999 och 2000 för dessa tolkas med försiktighet.

Därutöver gäller från och med inkomståret 1999 att de redovisade uppgifterna avser medelvärden per hushåll. Tidigare redovisades uppgifter för brukaren inklusive samtaxerad maka/make. Resultaten för 1999 och följande år är därför inte direkt jämförbara med tidigare redovisade resultat för 1998 och tidigare. Jämförbarheten för gruppindelningar som bygger på den svenska typologin påverkas mycket starkt av den förändrade beräkningsmetodik som tillämpas för typologin från och med 1999.

För äldre uppgifter gäller att vissa uppgifter om taxerade nettointäkter och avdrag fanns i dåvarande Deklarationsundersökningen för jordbrukare (DU) för tiden före 1984. I stort sett samma grupper av företag har studerats sedan 1984. Variabelinnehållet har också varit relativt oförändrat. Däremot försvårade 1990 års skattereform väsentligt jämförelser mellan år före 1991 och perioden därefter. Även de förändringar för företagare som infördes från och med inkomståret 1994 försvårar i viss utsträckning jämförelser mellan perioden före och efter förändringen.

4.2 Jämförbarhet mellan grupper

Klassindelningen ansluter till den som används inom annan jordbruksstatistik. Redovisningsvariablerna är i huvudsak desamma som används i annan svensk inkomststatistik.

4.3 Samanvändbarhet med annan statistik

I princip används från och med inkomståret 1999 samma hushållsbegrepp som i den totalräknade inkomststatistiken. Den tidigare avgränsningen till brukare inkl. samtaxerad maka/make skiljer sig däremot något från de definitioner av familj/hushåll som tillämpas i annan inkomststatistik.

B.5 Tillgänglighet och förståelighet

5.1 Spridningsformer

De årliga statistikuppgifterna publiceras från och med redovisningen av inkomståret 2000 enbart som webb-SM i SM-serie JO 42. I de statistiska meddelandena finns förklarande text och texttabeller samt huvudtabeller.

Statistiska meddelanden inom området jordbruksstatistik finns kostnadsfritt åtkomliga på Jordbruksverkets webbplats www.sjv.se under Statistik och på SCB:s webbplats www.scb.se under Jord- och skogsbruk, fiske. De som kostnadsfritt önskar erhålla statistiska meddelanden med jordbruksstatistik i pdf-format per e-post, kan anmäla det till statistik@sjv.se.

Vissa uppgifter publiceras också i Jordbruksstatistisk årsbok.

5.2 Presentation

Framgår av ovan angivet SM.

5.3 Dokumentation

Hittillsvarande dokumentation finns i form av skriven programdokumentation och postbeskrivningar. Från och med inkomståret 1999 är avsikten att dokumen-

tationen i ett senare skede skall finnas tillgänglig i SCB:s dokumentationssystem SCBDOK.

5.4 Tillgång till primärmaterial

SCB utför på beställning specialbearbetningar av primärmaterial. Forskare med flera kan efter prövning få tillgång till avidentifierat material för egen bearbetning.

5.5 Upplysningstjänster

SCB besvarar frågor om undersökningens innehåll och genomförande.